

## CONTRIBUȚII LA O ISTORIE A SUBMARINULUI „DELFINUL”

*Plt.-adj. șef Eugen-Dorin SPĂȚARU\**

Arma submarină a apărut destul de târziu în marina română. Motivele sunt numeroase și diferite: lipsa unei viziuni atât pentru clasa politică cât și pentru marinari, în special, tributari unei marine de suprafață, conservatorismul care i-a caracterizat pe cei care la un moment dat se aflau la cârma marinei militare, meteahnă veche printre militarii români din acei ani și nu numai, insuficiența alocării fondurilor financiare, interese din cele mai variate, politice și militare, prioritizări ale altor domenii, dar și lipsa unei infrastructuri moderne de construcții navale.

Până la urmă s-a luat decizia dotării cu submarine, în acest sens s-a trimis o comisie compusă din contraamiralul Constantin Bălescu, căpitan-comandorul Angelo Frunzănescu și căpitanul Corneliu Bucholtzer, care s-a deplasat în Anglia, Franța, Italia și Germania, pentru a studia diferite tipuri de submarine. S-au primit oferte din partea firmelor „Schneider et Compagne” din Franța, „Whitehead” din Fiume (Austro-Ungaria), „Krupp” din Germania și „Electric Boat Company” din New York<sup>1</sup>.

A fost nevoie și de o implicare a societății civile, prin intermediul presei, care să încerce strângerea de fonduri pentru achiziționarea unui submarin. Ziarul „Universul” reușește strângerea unei sume de 2.965.189,30 lei aur, iar statul dă comanda de fabricație firmei franceze „Schneider”, plătind și un avans de 1.000.000 lei aur, cu termen de livrare 9 ianuarie 1917. Din păcate, izbucnirea războiului a făcut la submarinul să fie rechiziționat de către marina franceză, operând sub numele „O Byrne”. Suma plătită a rămas în contul plății armamentului, muniției și materialelor furnizate de Franța în anii războiului. Încercarea de a intra în posesia submarinului, după război, nu a mai fost viabilă, din cauza faptului că acesta era deja o navă depășită din punct de vedere tehnic și moral<sup>2</sup>.

De-abia după terminarea Primului Război Mondial, când factorii de decizie politici și militari, în special marinarii, au înțeles mult mai bine menirea unei astfel de arme, rolul pe care submarinul l-a avut în desfășurarea operațiunilor militare pe mările și oceanele lumii, au făcut ca, într-un târziu, să se pună problema achiziționării și unui astfel de mijloc de luptă. Erau două mari impedimente: lipsa mijloacelor financiare și a specialiștilor în arma submarină. Și încercarea de a se achiziționa două submarine fabricate

---

\* Inspectoratul de Jandarmi Județean Arad.

<sup>1</sup> Marian Moșneagu, *Submarinele României*, în „Revista Marinei”, nr. 2(124)-2008, p. 50.

<sup>2</sup> *Ibidem*.

la Șantierul Naval „Ansaldo San Giorgio” din La Spezia-Italia, în anul 1922, s-a soldat cu un eșec. Dacă problema financiară nu putea fi pe deplin rezolvată, cea a personului părea să găsească o cale de rezolvare, la un moment dat nebănuită. Și asta odată cu întregirea României Mari și intrarea în rândurile armatei române a numeroși ofițeri din armatele austro-ungară și rusă, inclusiv din marina militară. Astfel, prin Î.D.R. nr. 4021 din 12 septembrie 1919<sup>3</sup>, începând cu 1 septembrie 1919, au fost primiți în armata română, printre alți 12 ofițeri de marină, și doi submariniști cu experiență îndelungară în marina austro-ungară: căpitan-comandorul Urban Passerar și locotenent-comandorul Oreste Cavaler de Zopa. Marina română putea profita de experiența deosebită a acestora, dar nu avea... submarin. Considerăm că merită să facem cunoscută viața și cariera acestor doi submariniști, mai ales din perioada în care au activat în marina militară austro-ungară. Comandorul Urban Passerar s-a născut la 25 mai 1878 la Pozsony-Ungaria (alte surse dau Bratislava)<sup>4</sup>. A urmat Academia Navală de la Fiume (1893-1897), cursul de ofițeri torpilor (30 sept. 1905), cursul de specializare submarine și cursul de ofițeri de artilerie (22 sept.-22 dec. 1912). A fost avansat, succesiv, la gradele de cadet de marină (1 iul. 1897), sublocotenent de vas (1 ian. 1901), locotenent de vas clasa I (1 iul. 1907), căpitan de corvetă/locotenent-comandor (1 nov. 1917), primit în armata română la 1 dec. 1919 cu gradul de căpitan-comandor și vechimea rectificată la 1 ian. 1918, comandor (31 mart. 1923). A trecut în rezervă la 25 mai 1934 și în retragere la 1 ian. 1942.

De-a lungul activității a activat ca ofițer pe următoarele nave militare: „Donau” (26 sept. 1897), „Budapest” (3 oct. 1898), „Kaiserin und Konigin Maria Theresia” (13 ian. 1899), „Kerka” (29 aug. 1899), la dispoziție pentru completarea Flotei (3 febr. 1900), „Tegetthoff” (1900), „Kaiserin Elisabeth” (19 iul. 1900), „Kaiserin und Konigin Maria Theresia” (20 apr. 1901), Detașamentul de Gardă din Tschili (26 apr. 1902), la dispoziție pentru completarea Flotei (18 nov. 1903), ofițer la Companie în Corpul Marinarilor (8 iun. 1904), adjutant comandant Depozit (8 iun. 1904), comandant secund pe Torpilorul „XXXIII” (1906), ofițer instructor pe Nava-școală torpilor „Alpha” (17 sept. 1906), comandant secund al Torpilorului „Bussard” (31 mai 1907), ofițer instructor de curs pe Nava-școală torpilor „Alpha” (30 sept. 1907), ofițer la Biroul Militar al Comandamentului Flotei de la Pola (25 nov. 1907), ofițer la Academia

---

<sup>3</sup> „Monitorul Oficial” nr. 125 din 21 septembrie 1919.

<sup>4</sup> Prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 84.985 din 3 septembrie 1938 i s-a aprobat schimbarea numelui în Păsărariu. Documentul dă ca loc de naștere localitatea Pozsony-Ungaria, iar domiciliul în Timișoara III, strada Mitropolitul Varlaam, nr. 10.

Navală din Fiume pentru submarinele aflate în construcție (17 nov. 1908), ofițer la Baza de submarine Pola (18 aug. 1909), comandantul Submarinului „V” (1 apr. 1910), ofițer cu artileria pe Crucişătorul „Aspern” (4 aug. 1914-3 aug. 1915), comandantul Submarinului „VI” (3-29 aug. 1915), ofițer cu artileria pe Crucişătorul „Szigetvar” (29 aug. 1915), adjutant al comandantului Flotilei de Submarine (10 febr. 1917-nov. 1918)<sup>5</sup>.

A participat la expediția militară din anul 1900, pe timpul Răscoalei boxerilor din China, și ulterior, la operațiunile navale din Primul Război Mondial, iar în calitate de comandant de submarin nu a scufundat sau avariat nicio navă. După intrarea în marina română a îndeplinit următoarele funcții: ofițer la Serviciul Artilerie și șef Serviciu Artilerie din Comandamentul Marinei (1 sept. 1919-1 apr. 1921), comandantul Grupului de șleपुरi armate din Forța Navală Fluvială (1 apr. 1921-1 apr. 1923), șef de stat major al Diviziei de Dunăre (1 apr. 1923-1 mai 1924), comandantul Bazei Navale Fluviale (1 mai 1924-1 apr. 1925), comandantul Arsenalului Marinei (1 apr. 1925-1 apr. 1927), comandantul Grupului de Distrugătoare și comandantul Distrugătorului „Mărășești” din Corpul Echipajelor Maritime (1 apr. 1927-1 apr. 1929), ofițer în comandamentul Diviziei de Mare (1 apr.-1 oct. 1929), șef birou în Direcția Marinei din Ministerul de Război (1 oct. 1929-1 febr. 1931), șef de stat major al Diviziei de Mare (1 febr. 1931-1 nov. 1933), comandantul Comandamentului Școlilor Marinei (1 nov. 1933-25 mai 1934). De asemenea a mai îndeplinit și următoarele funcții: membru al Tribunalului Maritim Galați (1 iun. 1924-1 iun. 1927), președinte al Comisiei de recepție a Distrugătoarelor tip „R” și a Navei-Bază „Constanța” (24 sept. 1930), membru al Comitetului Consultativ al Marinei (15 nov. 1933), președintele Consiliului de Administrație a Întreprinderilor Metalurgice „O. Mușad Fii” S.A.R. (26 mai 1944).

De-a lungul carierei a fost decorat cu: Medalia comemorativă a Jubileului Forțelor Armate, de bronz (1898), Medalia de război (1900), Medalia „Meritul Militar” pe panglică roșie (1908), Crucea Jubileului de 60 de ani (1908), Crucea pentru amintirea campaniei 1912-1913 (1913), Medalia „Meritul Militar” de Argint cu panglica Crucii de Merit Militar (1916), Crucea de Fier clasa a II-a (1916), Crucea de Război (1917), Crucea „Meritul Militar” clasa a III-a cu însemne de război (1918), Ordinul „Coroana României” în grad de Ofițer (Î.D.R. nr. 4768 din 14 nov. 1922), Ordinul „Steaua României” în grad de Ofițer (Î.D.R. nr. 3782 din 13 nov. 1924) și Ordinul „Steaua României” în grad de Comandor. Comandorul Oreste Cavaler de Zopas-a născut la 20 nov. 1886 la Cernăuți, în Bucovina,

---

<sup>5</sup>Österreichisches Staatsarchiv/Rang und Einteilungsliste Marine, 1893-1918.

într-o familie de intelectuali, înnobilită pentru activitatea desfășurată pe tărâm cultural. După absolvirea Gimnaziului Superior Imperial din Cernăuți-secția reală, s-a îndreptat spre cariera militară. A urmat, succesiv, cursurile Academiei Navale la Fiume (1902-1906), cursul de cadeți de marină (15 sept. 1907-15 mai 1908), cursul de instruire militară de gimnastică și scrimă la Academia Militară din Wiener-Neustadt (19 sept. 1909-1 sept. 1910), cursul de ofițeri torpilor la Școala de Torpile (ian.-iun. 1911) și cursul de instruire pe submarine (1915). A fost avansat cadet de marină clasa a II-a (14 iun. 1906), cadet de marină (1 iul. 1908), locotenent de fregată (1 mai 1910), căpitan (1 mai 1914), a fost primit în armata română la 1 sept. 1919 cu gradul de locotenent-comandor și vechimea rectificată la 1 sept. 1917. A fost trecut în retragere la 31 mart. 1922, pentru boală contractată în serviciul militar, în război. În retragere fiind, a fost avansat la gradele de căpitan-comandor (rtg) (15 aug. 1938) și comandor (rtg) (3 aug. 1945).

A îndeplinit funcții de ofițer pe Crucișătorul „Sankt Georg” (20 sept. 1906-), „Monarch” (10 iun. 1907-), Crucișătorul „Leopard” (1 iul. 1908-), „Arpad” (6 apr. 1909-), profesor de gimnastică, scrimă și înot la Academia Navală din Fiume (1 sept. 1910), Crucișătorul ușor „Kaiserin Elisabeth” (30 nov. 1911), Torpilorul „Streiter” (10 mai 1912), Cuirasatul „Erzherzog Ferdinand Max” (1912), rezervă ofițer secund pe Submarinele U-1 și U-2 (2 mai 1914-18 nov. 1915), comandantul Submarinului U-16 (18 nov. 1915-16 oct. 1916)<sup>6</sup>. În timpul Primului Război Mondial a acționat în sudul Mării Adriatice, executând numeroase misiuni de luptă împotriva diferitelor tipuri de nave inamice. În noaptea de 16/17 octombrie 1916, a executat un atac împotriva unei grupări de nave italiene, formată din Distrugătorul „Nembo” și nava de transport „Bormida”, împotriva căreia a lansat câte-o torpilă. Și submarinul a fost supus unui tir de artilerie din partea distrugătorului. Schimbul de lovituri s-a soldat, într-un final, cu scufundarea, atât a submarinului cât și a distrugătorului. Echipajul submarinului a reușit să se salveze, iar 14 din cei 16 membri au reușit să ajungă la țărm, unde au fost capturați de trupele italiene și transportați la Valona, Gallipoli și apoi la Conversano, lângă Bari. Căpitanul Zopa a fost prizonier de război în Italia (18 oct. 1916-15 iun. 1918)<sup>7</sup>, iar în urma condițiilor grele din lagăr s-a îmbolnăvit de tuberculoză, fiind transferat la un spital din Pisa. După eliberarea din captivitate, a fost internat pentru tratament, dar fără mari rezultate, fiind pus la dispoziția Flotei din Pola (15 aug.-31 oct. 1918). După terminarea războiului s-a mutat la Viena fiind numit șef al resortului marinei

---

<sup>6</sup>Österreichisches Staatsarchiv/Rang und Einteilungsliste Marine, 1902-1918.

<sup>7</sup> Vezi și K.u.K. Kriegministerium, *Verlustliste ausgegeben* (Ministerul de Război Austro-Ungar, *Listă de pierderi*) nr. 515 până la 20 ianuarie 1917, p. 4.

din Comisia de lichidare de la Viena (1 dec. 1918-1 sept. 1919). După intrarea în marina română a fost repartizat ca ofițer în Divizia de Mare, îndeplinind aceeași funcție în Comisia de la Viena (1 sept. 1919-1 apr. 1920), ulterior fiind șeful Biroului 2 din Direcția a V-a Marină din Ministerul de Război (1 apr.-1 iul. 1920), profesor de oceanografie, hidrografie și meteorologie și profesor de submarine (construcție și întrebuințare tactică) la Școala Pregătitoare de Marină (21 sept. 1920-) și comandantul Școlii Navale/Institutului Maritim (1 iul.-1 oct. 1921), pentru ca mai târziu să ajungă șeful Serviciului Artileriei al Diviziei de Mare (1 oct. 1921-31 mart. 1922). După trecerea în retragere, a îndeplinit diferite funcții civile: Cenzor la Societatea Anonimă Minieră pe Acțiuni „Montania” (15 sept. 1927) și consilier municipal la Cernăuți. Pentru faptele de arme a fost decorat cu: Crucea Memorială a anilor 1912-1913 (1913), Crucea de Merit Militar clasa a III-a cu însemne de război (24 dec. 1915), Ordinul „Coroana de Fier” clasa a III-a cu spade și însemne de război (15 aug. 1918).

Așa cum aminteam, vasta experiența a acestora nu a putut fi valorificată în domeniul submarinelor, dar a fost un câștig imens pentru marina militară română, aceștia ocupând funcții importante pe parcursul carierei în marina militară română. Dându-și seama de importanța submarinelor într-un război naval modern, factorii de decizie au conștientizat faptul că până a avea un submarin era nevoie de specialiști în domeniu. Astfel, în conformitate cu Î.D.R. nr. 4838 din 17 noiembrie 1919, li s-a acordat concediu de un an și au fost trimiși la Școala de navigație submarină de la Toulon, în vederea specializării în armă: locotenent-comandorul Gheorghe Koslinsky<sup>8</sup>, ofițerul mecanic clasa I (echivalent cu gradul de căpitan) Gheorghe Andronescu<sup>9</sup> și submaestrul de marină clasa I, Mihail Boniș<sup>10</sup>. Dacă în cazul locotenent-comandorului Koslinsky, marina

---

<sup>8</sup>Gheorghe Andronescus-a născut la 1 mai 1890. Soldat voluntar în marină (15 oct. 1906), submaestru clasa a II-a (1 nov. 1910), ofițer mecanic clasa a III-a (1 apr. 1914), ofițer mecanic clasa a II-a (1 nov. 1916), ofițer mecanic clasa I (1 sept. 1917), a trecut în rezervă la 1 nov. 1923 și a fost avansat ofițer mecanic șef clasa a II-a (locotenent-comandor mecanic) la 10 mai 1928. A activat în unități ale Diviziei de Mare, mecanic șef în Grupul de Dragoare de mine, a devenit funcționar particular și ofițer de rezervă în Divizia de Mare, în Batalionul Trupe M.Ap.N. A fost decorat cu Ordinul „Coroana României” în grad de Cavaler (Î.D.R. nr. 4768 din 14 nov. 1922) și Furajera Ordinului „Steaua României” (Î.D.R. nr. 361 din 4 iul. 1933).

<sup>9</sup>Mihail Boniș - absolvent al Școlii de Maeștri de Marină șefi de specialitate. Submaestru clasa a II-a (1 iun. 1915), submaestru clasa I (1 sept. 1917), maestru militar stagiar și maestru militar clasa a III-a (17 sept. 1920 cu vechimea de la 1 oct. 1919). A activat în cadrul Diviziei de Dunăre și în Forțele Navale Maritime. A trecut în rezervă prin demisie la 31 ian. 1924.

română a avut mult de câștigat în anii ce vor urma, inclusiv prin faptul că ofițerul va fi președinte al Comisiei de recepție a viitorului submarin românesc și profesor de tactica submarinelor și submarine la Școala Navală și la Școala Superioară de Război-Secția Marină, în cazul celorlați doi, nu s-a putut miza pe pregătirea lor, aceștia trecând în rezervă în perioada imediat următoare. Un material deosebit de interesant despre submarine, a fost publicat de Căpitan-comandorul Gheorghe Koslinsky, unde face o prezentare mai mult decât elocventă a forțelor de submarine din lume, a caracteristicilor tehnice și a modului de folosire a acestora<sup>11</sup>.

Lipsa unei industrii autohtone, mai ales în domeniul naval, dar și a personalului specializat, a făcut ca România să fie tributară achiziționării echipamentelor navale de orice tip din afara țării. Problematika achiziționării era foarte complexă, de multe ori cu implicații politice, dar și dependentă de fondurile financiare. S-au încercat tot felul de soluții și s-au făcut planuri de înzestrare, cele mai multe nerealiste și chiar fanteziste în ceea ce privește, mai ales, înzestrarea cu submarine. S-au făcut propuneri de înzestrare chiar cu 16 sau chiar 18 unități submarine. Or, după cum se va vedea și achiziționarea unui singur submarin a creat numeroase probleme și discuții, iar de la comanda sa la șantierul constructor și până la intrarea în dotarea marinei militare va trece un deceniu<sup>12</sup>.

După lungi încercări, mai mult sau mai puțin serios, în anul 1926 au început tratativele cu mai multe șantiere navale din Franța și Italia, până la urmă încheindu-se un contract de execuție cu Șantierul „Quarnaro” din Italia, pentru construcția unui submarin și a unei nave-bază pentru submarine. Negocierea contractului a fost foarte complicată, dar și mai complicată a fost construcția și înzestrarea cu echipamente (motoare, armament de artilerie și arme sub apă, de transmisiuni, etc.) a celor două nave. Nici termenii din contract nu au suficienți de clari, ceea ce a dus apoi la acțiuni în justiție din partea statului român.

În ceea ce privește termenul de construcție a Navei-bază „Constanța” lucrurile au mers relativ bine, construcția navei începând la 15 august 1927, fiind lansată la apă la 3 noiembrie 1929 și ajungând în țară la 20 iunie 1931.

Problemele au fost mult mai complicate în ceea ce privește submarinul. Construcția a început la 6 decembrie 1926 cu termen de livrare 7 decembrie 1928, submarinul fiind lansat la apă la 22 iulie 1930, pentru ca, mai apoi lucrările să stagneze în perioada decembrie 1931-ianuarie 1935, din cauza neînțelegerilor financiare și a nerespectării clauzelor contractuale de

---

<sup>11</sup> Vezi *Submarinele moderne*, în „Anuarul Marinei...”, Anul III, 1926, pp. 95-101.

<sup>12</sup> Pe larg în Dan-Drăgoș Sichigea, *Inspectoratul Marinei 1919-1936*, Editura Militară, București, 2021, pp. 95-199.

către partea italiană, mai ales că valoarea inițială a contractului a fost depășită cu o sumă considerabilă<sup>13</sup>.

Pentru dotarea submarinului s-au comandat torpile tip Whitehead, din Anglia. Atât submarinul cât și Nava-bază au fost înzestrate cu stații radio R.T. pe unde scurte, produse de Firma „Svenska Aktiebogat Tradlos Telegrafi” din Stockholm, începând cu 1931.

Pentru supravegherea construcției celor două nave au fost trimise, periodic, mai multe comisii de supraveghere a construcțiilor, comisii care și-au făcut datoria cu profesionalism, constatând numeroase deficiențe și întârzieri în ceea ce privește construcția celor două nave: la ambele nave au fost probleme în ceea ce privește calitatea tablei, la submarin fiind constatate și anumite deficiențe în ceea ce privește calitatea motoarelor și ameliorarea (adaptarea) periscopului la submarin, iar la Nava-bază a fost necesară schimbarea punții navei și înzestrarea cu 12 cutii conuri pentru torpile; calitatea acumulatorilor submarinului nu s-a ridicat la nivelul așteptărilor. Ba, mai mult, a apărut și o problemă în ceea ce privește echilibrul submarinului, rezolvată prin aplicarea unei greutăți metalice la pupa. S-au constatat probleme și în ceea ce privește organizarea de șantier și dotarea acestuia, probleme care, prin implicarea comisiilor, au fost rezolvate.

Astfel, în conformitate cu Decizia Ministerială nr. 951 din 9 noiembrie 1927, următorii ofițeri și maeștri militari din marina militară, au fost trimiși la Fiume, ca membri în Comisiunea de supraveghere a construcției submarinului și navei-bază:

- pe data de 1 iulie 1927: căpitan-comandor Gheorghe Koslinski-președinte, ofițer mecanic clasa a II-a Anton Petrescu și maistru militar stagiar Ion Arghiriade-membri;

- pe data de 1 octombrie 1927: maistru militar clasa a III-a Nicolae Cristescu-membru.

Ulterior, prin Decizia Ministerială nr. 49 din 19 ianuarie 1928, maestrul militar clasa a III-a Rudolf Dungher, din Corpul Echipajelor Maritime, a fost trimis în Italia, ca membru în Comisia de supraveghere a noilor construcții, începând cu 18 ianuarie 1927.

Prin Decizia Ministerială nr. 228 din 14 martie 1928<sup>14</sup>, maestrul militar stagiar Gheorghe Clondescu<sup>15</sup> din Corpul Echipajelor Fluviale, a fost

---

<sup>13</sup>*Ibidem*, pp. 208-215.

<sup>14</sup>„Monitorul Oastei” nr. 11 din 25 martie 1928.

<sup>15</sup>Gheorghe Clondescu - s-a născut la 1 mai 1906 A urmat Școala de maeștri și electricieni a marinei (1922-1925), Școala Navală-Secția mecanici (1931-1933) și Școala Specială a Marinei Grade: maistru militar clasa a III-a (1 nov. 1925), maistru militar clasa a III-a (1

trimis în Italia, ca membru în Comisiunea de supraveghere a noilor construcții, începând de la 1 martie 1928.

Prin Decizia Ministerială nr. 489 din 16 iunie 1928<sup>16</sup>, ofițerul mecanic clasa a III-a Gheorghe Pagone, din Corpul Echipajelor Maritime<sup>17</sup>, a fost trimis în Italia, pe timp de un an, începând de la 12 iunie 1928, ca membru în Comisia de supraveghere construcției Navei-bază și submarinului.

Prin Decizia Ministerială nr. 737 din 20 septembrie 1928<sup>18</sup>, maeștrii militari stagiați Ioan Constandache, Andrei Simion, Dumitru Ciobanu și Gheorghe Stoenescu, au fost trimiși în Comisiunea de supraveghere a noilor construcții din Italia, începând de la 1 august 1928, pe timp de 10 luni.

Concomitent, pe lângă comisiile de supraveghere a construcțiilor, în perioada următoare, au fost trimiși pentru specializarea în arma submarină mai mulți ofițeri de punte, ofițeri mecanici și maeștri militari, după cum urmează:

Prin Î.D.R. nr. 2870 din 3 octombrie 1927<sup>19</sup>, au fost trimiși pentru a urma Școala de submarine din La Spezia-Italia, cu durata de un an, începând cu 3 iulie 1927, următorii ofițeri și maeștri militari: căpitan Constantin Dobrescu de la Școala Navală, locotenent Victor Voinescu de la Școala Navală, maestru militar clasa a III-a Oprea Locusteanu de la Corpul Depozitelor Maritime, maistru militar clasa a III-a Gheorghe Zavelaş de la Corpul Echipajelor Maritime și maestru militar stagiar Constantin Onceanu de la Apărarea Fixă Maritimă.

---

iun. 1930), sublocotenent mec. (1 iul. 1933), locotenent mec. (31 mart. 1938), căpitan mec. (1 nov. 1942), locotenent-comandor mec. (23 ian. 1946 cu vechimea de la 16 iun. 1945). Funcții îndeplinite: maestru în Forța Navală Fluvială (1 nov. 1925), Corpul Echipajelor Fluviale, Corpul Echipajelor Maritime, Depozitele Maritime și Baza Navală Maritimă, ajutor mecanic șef (1941) și mecanic șef pe Submarinul „Delfinul”. A decedat în oct. 1973 la București.

<sup>16</sup>„Monitorul Oastei” nr. 27 din 30 iunie 1928.

<sup>17</sup>Gheorghe Pagone - s-a născut la 19 aug. 1896. A urmat Școala de maeștri și electricieni a marinei (1913-1917) și Școala Specială a Marinei Grade: submaestru militar clasa a II-a (1 oct. 1917), maestru militar clasa a III-a (1 oct. 1919), ofițer mecanic clasa a III-a (1 apr. 1924), ofițer mecanic clasa a II-a (1 oct. 1928 cu vechimea de la 10 mai 1928), căpitan mec. (16 oct. 1936), locotenent-comandor mec. (23 mart. 1943 cu vechimea de la 31 oct. 1942), a trecut în rezervă la 10 apr. 1945. Funcții îndeplinite: maestru și ofițer mecanic la Forța Navală Maritimă (1 apr. 1924), Baza Navală Maritimă, ofițer mecanic pe Distrugătorul „Mărășești”, Corpul Echipajelor Maritime (1 apr. 1927), Grupul Navelor dezarmate (1 oct. 1928), ofițer la Comandamentul Litoralului Maritim, profesor de turbine la Școala Navală Decorații: Medalia „Virtutea Maritimă” clasa a III-a, navigant (Î.D.R. nr. 2430 din 19 aug. 1942)

<sup>18</sup>„Monitorul Oastei” nr. 37 din 25 septembrie 1928.

<sup>19</sup>„Monitorul Oastei” nr. 47 din 15 octombrie 1927.

Prin Î.D.R. nr. 3442 din 7 decembrie 1927<sup>20</sup>, ofițerul mecanic clasa a III-a Panait Papaianopol din cadrul Corpului Echipajelor Maritime a fost trimis pentru a urma Școala de submarine din Italia în perioada 1 noiembrie 1927-1 noiembrie 1928. Peste ani, ofițerul va fi unul din ofițerii mecanici cu cea mai îndelungată prezență la bordul unui submarin românesc<sup>21</sup>.

Prin Decizia Ministerială nr. 872 din 31 octombrie 1928, ofițerii și maștrii militari trimiși la studii în Italia, au fost debarcați de pe submarinele italiene și repartizați în Comisiunea de supraveghere a construcției submarinului de la Fiume, la următoarele date:

-5 martie 1928: căpitanul Constantin Dobrescu, locotenentul Victor Voinescu, maestrul militar clasa a III-a Gheorghe Zavelaș și maestrul militar stagiar Constantin Onceanu;

-16 mai 1928, ofițerul mecanic clasa a III-a Panait Papaianopol.

Prin Decizia Ministerială nr. 837 din 19 octombrie 1928<sup>22</sup>, următorii maștri militari au fost trimiși în Italia pentru un stagiul de îmbarcare de un an, la bordul submarinelor italiene, de la următoarele date:

-de la 21 iulie 1928: maestrul militar clasa a III-a Constantin Dobre și maestru militar stagiar Stan Dicu;

-de la 25 septembrie 1928: maștrii militari stagiați Nicolae Andrișoiu și Gheorghe Căraușu.

Prin Î.D.R. nr. 1932 din 6 iunie 1931<sup>23</sup>, căpitanul Paul Diaconescu<sup>24</sup> și locotenentul Corneliu Lungu<sup>25</sup> au fost trimiși pentru efectuarea unui

---

<sup>20</sup> „Monitorul Oficial” nr. 283 din 22 decembrie 1927.

<sup>21</sup> Panait Papaianopol - s-a născut la 16 oct. 1897. A urmat Școala de Marină (15 oct. 1913-1 oct. 1919), Școala de submarine Italia (1 nov. 1927-1 nov. 1928) și Școala Specială de Marină-Secția Mecanici (1932-1933). A fost avansat succesiv, elev caporal (1 oct. 1919), sergent (1 oct. 1919), plutonier mecanic (rz) (1 apr. 1920), maestru stagiar (1 mai 1920), maestru clasa a III-a (1 mai 1924), ofițer mecanic clasa a III-a (1 apr. 1926), locotenent mec. (1 apr. 1930), căpitan mec. (16 oct. 1937), locotenent-comandor mec (6 sept. 1943 cu vechimea rectificată la 23 aug. 1943), căpitan-comandor mec. (23 ian. 1946 cu vechimea de la 23 aug. 1945), a trecut în rezervă la 29 dec. 1946. Detașat la Serviciul Maritim Român (1 oct.-5 dec. 1919), trupă în marina militară (5 dec. 1919-1 apr. 1920), mecanic șef pe Canoniaera „Ghiculescu” din Divizia de Mare, ofițer în Forța Navală Maritimă (-1 apr. 1927), Corpul Echipajelor Maritime (1 apr. 1927-), Baza Navală Maritimă, Depozitele Maritime.

<sup>22</sup> „Monitorul Oastei” nr. 41 din 28 octombrie 1928.

<sup>23</sup> „Monitorul Oastei” nr. 21 din 20 iunie 1931.

<sup>24</sup> Paul Diaconescu - s-a născut la 15 dec. 1895 în loc. Leordeni, jud. Argeș. A urmat Școala Militară de Artilerie, Geniu și Marină (1915-1916), Școala Specială de Marină și stagiul la Școala de Submarine din Napoli (1 iun.-31 dec. 1931). Grade: sublocotenent (1 oct. 1916), locotenent (1 sept. 1917), căpitan (1 apr. 1923), locotenent-comandor (1 ian. 1934), căpitan-comandor (27 febr. 1939 cu vechimea rectificată la 1 oct. 1938), comandor (18 iul. 1942), a trecut în rezervă la 1 sept. 1947. Funcții îndeplinite: ofițer în Divizia de Dunăre (1

oct. 1916), ofițer cu artileria pe Monitorul „Kogălniceanu”, Grupul de Canoniere de Dragaj (1 apr.-1 oct. 1921), ofițer Grupul de Vedete M.A.S. (1 oct. 1921-1 oct. 1923), secund pe Canoniera „Lepri” (1 oct. 1923-1 apr. 1924), șef Birou mobilizare al Diviziei de Mare (1 apr. 1924-), Baza Navală Fluvială, ofițer secund pe Torpilorul „Vârtejul” din Divizia de Mare, (1 apr.-1 dec. 1925), comandantul Canonierei „Ghiclescu” (1 dec. 1925-1 apr. 1926), Baza Navală Maritimă (1 apr. 1926-1 apr. 1927) și ofițer secund pe Nava-școală „Mircea”, ofițer în Apărarea Fixă Maritimă (1 apr. 1927-1 apr. 1930), comandantul Grupului Liman și Navei „Maican” (1 oct. 1928), Corpul Echipajelor Maritime (1 apr. 1930), Baza Navală Maritimă, șeful Secției 1 din Comandamentul Marinei Regale, detașat comandantul Yachtului Ladriade (1937), șeful Direcție Personal din Ministerul Aerului și Marinei (1 nov. 1939-1 apr. 1940), șeful Secției din Comandamentul Marinei (1 apr. 1940-1 mart. 1941), comandantul Distrugătorului „Regina Maria” (1 mart.-nov. 1941), șeful Direcției Personal în Subsecretariatul de Stat al Marinei, comandantul Sectorului Fluvial Dunărea de Mijloc de la Giurgiu, comandantul Comandamentului Litoralului Maritim și Fluvial (21 oct. 1945-1 sept. 1947), trecut în cadrul disponibil (9 aug. 1946-1 sept. 1947). A decedat la 7 febr. 1970 la București.

<sup>25</sup>Corneliu Lungu - s-a născut la 24 apr. 1904 la București. Studii: Școala Navală (1921-1923), Școala de Aplicație a Marinei (16 oct. 1924-10 mai 1925), Curs specializare la Școala de submarine din Italia (1 apr.-30 dec. 1931), Școala Superioară de Război-Secția Marină (1 nov. 1934-31 oct. 1935), Școala de Submarine din Gotenhofen și Pillau-Germania (15 oct.-11 dec. 1941), Facultatea de Mecanică. Grade: sublocotenent (1 iul. 1923), locotenent (1 iul. 1927), căpitan (1 apr. 1936), locotenent-comandor (24 ian. 1942 cu vechimea rectificată la 31 oct. 1941), căpitan-comandor (1 apr. 1945), comandor (8 nov. 1948), a trecut în rezervă la 31 dec. 1951. Funcții îndeplinite: ofițer la Monitorul „Bucovina” în Apărarea Fixă Maritimă (1 iul.-20 aug. 1923), ofițer pe Canoniera „Stihi” (20 aug.-1 sept. 1923), ofițer de bord pe Vedeta nr. 6 (1 sept.-15 nov. 1923), comandant de pluton în Batalionul recruți la Baza Navală Maritimă (25 nov. 1923-1 mai 1924), ofițer cu manevrele și bărcile pe Bricul „Mircea” (1 mai 1924-10 oct. 1925), Institutul Maritim (10 oct.-dec. 1925), ofițer pe Distrugătorul „Mărăști” (12 oct. 1925-apr. 1926), ofițer la Serviciul Hidrografic al Diviziei de Dunăre (apr.-15 oct. 1926), ofițer pe Torpilorul „Zmeul” (15 oct. 1926-1 apr. 1928), șef al Serviciului Hidrografic al Diviziei de Mare (1 apr. 1928-15 mai 1929), ofițer pe Monitorul „Brătianu” (15 mai-1 oct. 1929), ajutor ofițer cu artileria la Divizia de Mare (1 oct. 1929-25 mai 1930), ofițer secund pe Monitorul „Lascăr Catargiu” (25 mai-16 oct. 1930), ofițer în comandamentul Diviziei de Dunăre (16 oct. 1930-31 mart. 1931), comandantul Vedetei nr. 3 din Corpul Echipajelor Maritime (1 apr.-1 iun. 1931), adjutant al comandantului și șeful Biroului Adjutantură (1931-1932), ofițer în Divizia de Dunăre/Escadra de Dunăre (ian.-mai 1932), ofițer pe Yachtul Regal (mai-iun. 1932), detașat pe S.M.R. „Ardeal” (sept. 1932-16 oct. 1933), stagiu în Regimentul 11 Infanterie, Regimentul 1 Apărare contra Aeronavelor, Flotila de Aerostație și Centrul de Instrucție al Aeronauticii, membru în Comisia de recepție a submarinului (24 aug. 1935-8 mai 1936), comandant secund (9 mai-nov. 1936) și comandantul Submarinului „Delfinul” (1 nov. 1937-31 oct. 1939), ofițer stagiar în M.St.M. (1 nov. 1939-31 oct. 1940), comandantul Submarinului „Delfinul” (1 nov. 1940-7 oct. 1941), comandantul Submarinului „Rechinul” (dec. 1941-mai 1944), comandantul Centrului de Instrucție Submarine și Vedete Torpiloare (27 apr.-31 oct. 1942), comandantul Escadrei de Submarine (1 nov. 1942-20 mai 1944), șeful Secției a 3-a Operații din Statul Major al Marinei Militare (20 mai 1944-1 febr. 1946), comandantul Distrugătorului „Mărăști” (4-19

stagiu pe un submarin al marinei italiene, timp de șapte luni, în perioada 1 iunie-31 decembrie 1931.

În baza Referatului Direcției Marinei nr. 8414 din 1930, prin Decizia Ministerială nr. 872 din 25 septembrie 1930<sup>26</sup>, s-a numit comisia de recepție pentru Nava-bază „Constanța”, compusă din comandor Urban Passerar-președinte, căpitan-comandor Alexandru Bardescu și ofițer mecanic clasa a II-a Eugeniu Velciu-membri. Comisia se va întruni la Fiume. Nici de această dată nu s-a putut face recepția submarinului. Ulterior, prin Decizia Ministerială nr. 511 din 14 aprilie 1931<sup>27</sup>, a fost numită o nouă comisie de recepție a Submarinului Delfinul, compusă din: comandor Urban Passerar-președinte, căpitan-comandor Alexandru Gheorghiu, ofițer inginer șef clasa a II-a (echivalent cu gradul de căpitan-comandor) Vasile Năsturaș și ofițer mecanic clasa a III-a Eugeniu Velciu. Comisia de recepție va fi asistată de întregul personal al comisiunei de supraveghere aflat deja la Fiume, luând parte la toate probele impuse de comisia de recepție. Din păcate, comisia nu a putut decât să constate că submarinul nu putea fi terminat prea curând.

Prin Î.D.R. nr. 1768 din 7 august 1935, a fost numită Comisia de recepție de la Fiume, formată din: comandorul Victor Schimdt-președinte, comandorul ing. Vasile Năsturaș, locotenent-comandorul mecanic Eugeniu Velciu, căpitanul Victor Voinescu, locotenentul Corneliu Lungu și locotenentul mecanic Panait Papaianopol. Câteva zile mai târziu, prin Î.D.R. nr. 2154 din 19 septembrie 1935, începând cu 1 octombrie 1935, căpitanul Victor Voinescu va fi numit în funcția de comandant al Submarinului „Delfinul”<sup>28</sup>.

---

oct. 1945), șeful Secției Marină din Școala Superioară de Război (1 febr.-9 aug. 1946), trecut în cadrul disponibil (9 aug. 1946-13 nov. 1948), șeful Secției Marină din Școala Superioară de Război și Academia Militară (iul. 1948-aug. 1949), comandantul (aug. 1949-febr. 1950) și șef de stat major al Forțelor Navale Maritime (febr.-aug. 1950), șef catedră la Academia Militară Politică (aug. 1950-31 dec. 1951). Funcționar la Departamentul Livrări din Ministerul de Finanțe (iul. 1947-iul. 1948) și inginer naval proiectant la Institutul de Proiectări și Construcții Navale (febr. 1952-dec. 1956). Decorații: Medalia Maritimă clasa a III-a, navigant (Î.D.R. nr. 2947 din 14 aug. 1937), Medalia „Centenarul Regelui Carol I” (Î.D.R. nr. 1915 din 9 mai 1939), Ordinul „Steaua României” cu spade în grad de Cavaler cu panglică de „Virtute Militară” (Î.D.R. nr. 2169 din 29 iul. 1942) cu „Frunze de Stejar” (Î.D.R. nr. 1392 din 17 apr. 1946). A decedat la 1 nov. 1979 la București. (vezi și Marian Moșneagu, *op. cit.* pp.277-278).

<sup>26</sup>„Monitorul Oficial” nr. 222 din 3 octombrie 1930.

<sup>27</sup>„Monitorul Oastei” nr. 11 din 25 aprilie 1931.

<sup>28</sup>Victor Voinescu - s-a născut la 15 mai 1900 la Ploiești. A urmat Școala Militară de Ofițeri Activi de Artilerie, Geniu și Marină-secția marină (1918-1920), Școala de Aplicație a Marinei (1921-1922), curs la Școala de Submarine La Spezia (3 iul. 1927-3 iul. 1928), Școala Superioară de Război-Secția Marină (1933-1935), Școala de Război Naval din Paris

La 22 august 1935, submarinul a trecut toate problemele de navigație la suprafață și în imersiune, de lansări de torpile și trageri de artilerie navală, iar la 16 noiembrie 1935, submarinul reușind o imersiune la 82 m; a fost finalizată la 9 mai 1936. Submarinul va ajunge în țară la 27 iunie 1936, la 9 ani și 6 luni de la data începerii construcției.

Din păcate, un caz foarte grav se va petrece pe timpul probelor de imersiune a submarinului, în data de 15 noiembrie 1935. Imediat după ieșirea la suprafață, locotenent-comandorului Eugen Velciu i s-a făcut rău, fiind internat în spital. Cu toate eforturile medicilor italieni acesta a decedat

---

(dec. 1937-dec. 1938). Grade: sublocotenent (1 iul. 1920), locotenent (1 iun. 1924), căpitan (10 mai 1930), locotenent-comandor (31 mart. 1938 cu vechimea rectificată la 31 oct. 1937), căpitan-comandor (24 ian. 1942), comandor (16 iun. 1945), a trecut în rezervă la 9 aug. 1947. Funcții îndeplinite: ofițer la Grupul de Canoniere pe Canoniera D (1 iul. 1920-1 mart. 1921), detașat pe Vedeta nr. 5 (12 aug.-23 sept. 1920), comandant pluton recruți în Divizia de Dunăre (1 mart.-1 apr. 1921), comandantul Șleului armat nr. 1 (1 apr.-oct. 1921), ofițer cu armele sub apă pe Distrugătoarele „Mărăști” (1 mai 1922-1 apr. 1923) și „Mărășești” (1 apr.-1 sept. 1923), ofițer secund și profesor la Școala de mecanici și electricieni de marină (1 sept. 1923-1 apr. 1924, oct. 1924-), comandantul Vedetei Fluviale de siguranță nr. 4 „Mr. Giurescu” (1 apr. 1924-1 apr. 1925), profesor la Școala de Ofițeri de Marină (1 apr.-1 nov. 1925), ofițer pe Canoniera „Ghiclescu” (1 nov. 1925-1 apr. 1926), profesor la Școala de Ofițeri de Marină (1 apr. 1926-1 iul. 1927), membru în Comisia de supraveghere de la Fiume de construcție a Navei-bază „Constanța” și Submarinului „Delfinul” (5 mart. 1927-dec. 1931), ofițer în Inspectoratul General al Marinei (1 dec. 1931-1 nov. 1932), stagiul în Regimentul 1 Vânători de Gardă nr. 2 (1 nov. 1932-1 nov. 1933), membru în Comisia de recepție a Submarinului „Delfinul” (25 iul.-5 dec. 1935), comandant al Submarinului „Delfinul” (1 oct. 1935-1 nov. 1937), ofițer stagiar în M.St.M. (1 nov.-1 dec. 1937, dec. 1938-ian. 1940), comandantul Grupului de Submarine și Vedete Torpiloare (ian. 1940-nov. 1941), comandantul Distrugătorului „Ferdinand” (nov. 1941-mai 1942), șef de stat major al Diviziei de Mare (mai-oct. 1942), comandant al Grupului de Submarine și Vedete Torpiloare (oct. 1942-iul. 1944), ajutor tehnic al comandantului Depozitelor Fluviale (iul.-aug. 1944), șef de stat major al Forței Navale Fluviale (24 aug.-1 sept. 1944), subdirector la Direcția Transporturilor (sept.-dec. 1944), profesor de tactica marinei și șef Secție Marină la Școala Superioară de Război (1 dec. 1944-9 aug. 1946), trecut în cadrul disponibil (9 aug. 1946-9 aug. 1947). Decorații: Ordinul „Coroana României” în grad de Cavaler (Î.D.R. nr. 4306 din 23 dec. 1931), Medalia „Amintirea Regelui Carol al II-lea” (1936), Medalia Maritimă clasa a II-a, Navigant. (Î.D.R. nr. 2947 din 14 aug. 1937), Semnul onorific pentru 25 de ani în serviciu (1939), Ordinul „Coroana României” cu spade în grad de Cavaler cu panglică de „Virtute Militară”, Ordinul „Steaua României” cu spade în grad de Cavaler cu panglică de „Virtute Militară”, Ordinul „Coroana României” cu spade în grad de Ofițer cu panglică de „Virtute Militară” (Î.D.R. nr. 2398 din 17 aug. 1942) cu „Frunze de Stejar” (Î.D.R. nr. 1392 din 19 apr. 1946), Ordinul „Coroana României” cu spade în grad de Comandor cu panglică de „Virtute Militară”, Crucea de Fier clasa a II-a, Crucea de Fier clasa I, Ordinul „Vulturul German” clasa I, Ordinul „Mihai Viteazul” clasa a III-a. (Î.D.R. nr. 1768 din 3 oct. 1944). A decedat la 4 nov. 1971 la București. (vezi și Marian Moșneagu, *op. cit.*, pp. 503-505).

în ziua de 16 decembrie 1935, la Fiume<sup>29</sup>. Acesta a fost singura victimă de la bordul submarinului din toată perioada în care acesta a fost în serviciu.

Nava-bază „Constanța” a plecat spre Fiume, având la bord și echipajul cu care submarinul se va întoarce în țară. Sosirea submarinului în țară și intrarea în dotarea marinei militare a fost un eveniment deosebit, fiind larg mediatizat și bucurându-se de prezența factorilor politici și militari de la cel mai înalt nivel, în frunte cu Regele Carol al II-lea.

În perioada următoare, submarinul a executat numeroase marșuri de instrucție, antrenament și trageri pe mare, executându-se și întreținerile tehnice necesare, dar și unele modernizări. Este de menționat croaziera de pe coasta Anatoliei din 1937, dar și cruciera secretă din perioada 4-11 august 1939 în bazinul estic al Mării Negre, pentru recunoașterea coastelor de sud a Peninsulei Crimeea și partea de vest a Caucazului, pentru ca, după cedarea Basarabiei și nordului Bucovinei în urma ultimatumului sovietic din 28 iunie 1940, „Delfinul” să execute misiuni de patrulare în zona Tuzla-Sf. Gheorghe-Insula Șerpilor. Scopul principal a fost antrenarea echipajului în ceea ce privește manevrarea submarinului și folosirea armamentului de bord.

S-au luat și primele măsuri privind crearea cadrului legal privind plata drepturilor de îmbarcare și imersiune pentru personalul de la bordul submarinului, având în vedere complexitatea activității. Astfel, prin Decizia Ministerială nr. 56 din 6 mai 1937, s-a stabilit:

---

<sup>29</sup>Eugen Velciu - s-a născut la 24 apr. 1894 la Slănic. A urmat Școala Militară de Ofițeri de Administrație (1913-1915), fiind trecut și confirmat în marină la 1 nov. 1921. Grade: adm. sublocotenent (15 iun. 1915), adm. locotenent (1 apr. 1917), adm. căpitan (1 oct. 1919), trecut în marină cu gradul de ofițer mecanic clasa I la 15 iul. 1923 și cu vechimea de la 1 oct. 1919, ofițer mecanic șef clasa a II-a/locotenent-comandor mecanic (1 oct. 1928). Funcții îndeplinite: ofițer la Manutanța Tulcea (15 iun. 1915), ofițer în Secția Subzistenței din Ministerul de Război, ofițer la Școala Militară de Infanterie nr. 1 (1919-1 nov. 1921), aflat în disponibilitate (1 nov. 1921-1 nov. 1922), rechemat în activitate în Inspectoratul Marinei (16 mart. 1922 pe 1 nov. 1921), ofițer mecanic pe Distrugătoare (1 nov. 1921-1 apr. 1923), mecanic șef pe Torpilorul „Vifor” (1 apr. 1923-1 apr. 1924), mecanic șef pe Torpilorul „Smeul” (1 apr. 1924-1 apr. 1925), pe Canoniera „Ghiculescu” (1 apr.-1 oct. 1925), ofițer mecanic pe Distrugătorul „Mărășești” (1 oct. 1925-1 oct. 1926), ofițer la Baza Navală Maritimă (1 oct. 1926), Corpul Echipajelor Maritime, ofițer în Divizia de Mare, atașat mecanic șef pe Distrugătorul „Mărășești” (1 apr. 1932). A îndeplinit și funcțiile de Profesor de legislație militară administrativă, administrație și legea contabilității publice la Școala Militară de Infanterie, Geniu și Administrație (17 febr. 1920) și profesor de mașini maritime la Școala Navală (2 dec. 1926), membru în Comitetul Consultativ al Marinei pentru chestiuni referitoare la motoare, turbine, mașini și căldări marine (11 iul. 1935). Decorații: Ordinul „Coroana României” în grad de Cavaler (Î.D.R. nr. 3782 din 13 nov. 1924), Ordinul „Steaua României” în grad de Cavaler (Î.D.R. nr. 1572 din 17 mai 1929).

1.-Personalul ambarcat la bordul submarinului pe timpul când submarinul execută imersiuni, are dreptul la o indemnizație orară denumită indemnitatea de imersiune.

2.-Indemnitatea de imersiune se plătește:

- a) Personalului ce formează echipajul permanent al submarinului;
- b) Personalului aflat la școala de navigație submarină;
- c) Persoanelor ambarcate în mod temporar pe submarin în serviciu comandat, cu aprobarea Comandamentului Marinei Regale.

3.-Indemnitatea pentru o oră de imersiune este următoarea:

- Comandant de submarin 450 lei
- Ofițer la bord 400 lei
- Maestru și submaestru 300 lei
- Subofițer 200 lei
- Trupă 100 lei

4.Numărul maxim de ore de imersiune cu drept la indemnizație ce se pot plăti unei aceleiași persoane, este următorul:

- a) 80 ore pe an pentru personalul de la Art. 2 al. a;
- b) 40 ore pe an pentru personalul de la Art. 2 al. b;
- c) Pentru personalul dela Art. 3 al. c, se va hotărî de Comandamentul Marinei Regale, de la caz la caz, după disponibilitățile bugetare la acest articol, fără a se putea plăti mai mult de 30 ore pe an aceleiași persoane.

5.-Indemnitațiile de imersiune se vor plăti lunar – cu începere dela 1 Aprilie 1937 – pe baza de state nominale întocmite de Navă, la care se anexează copii după jurnalul de bord, fără a se putea plăti unei aceleiași persoane mai mult de 45 ore imersiune în cursul unui trimestru bugetare.

Indemnitațiile se vor plăti numai în limita disponibilității fondului bugetar „indemnități ambarcare, scufundare”.

6.-Comandamentul Marinei Regale este însărcinat cu executarea prezentei decizii ministeriale.

Primul echipaj cu care submarinul s-a întors în țară a fost comandat de căpitanul Victor Voinescu, ofițer secund: cpt. Eugen Reteanu, cpt. Corneliu Lungu, ofițeri mecanici: lt. mec. Panait Papaianopol, lt. mec. Ioan Arghiriade, asp. mec. Alexandru Witt, șef de echipaj-maistru militar Constantin Dobre, fiind și cel care a ridicat pavilionul românesc la bordul submarinului.

Pentru activitatea deosebită dusă cu ocazia aducerii submarinului în țară, prin Î.D.R. nr. 2947 din 14 august 1937<sup>30</sup>, au fost decorați după cum urmează:

Cu „Medalia Maritimă” Clasa a II-a, navigator:

-Căpitan Victor Voinescu, *pentru munca, priceperea și devotamentul de care a dat dovadă în calitate de comandant al N.M.S. Delfinul.*

Cu „Medalia Maritimă” Clasa a III-a, navigator:

-Căpitan Eugen Reteanu, *pentru munca și priceperea de care a dat dovadă în calitate de secund pe N.M.S. Delfinul.*

-Căpitan Corneliu Lungu, *în calitate de secund al N.M.S. Delfinul a contribuit prin muncă și pricepere la aducerea lui în țară.*

-Locotenent mecanic Panait Papaianopol, *a contribuit prin muncă și pricepere la aducerea în țară în bune condițiuni a primului submarin.*

-Maistru clasa I Constantin Dobre, *pentru munca depusă cu ocazia aducerii în țară a primului submarin.*

-Maistru clasa I Nicolae Cristescu, *pentru munca depusă cu ocazia aducerii în țară a primului submarin.*

-Maistru clasa a III-a Eustațiu Dimos, *pentru munca depusă cu ocazia aducerii în țară a primului submarin.*

-Submaistru clasa I Marin R. Nae, *pentru munca depusă cu ocazia aducerii în țară a primului submarin.*

-Submaistru clasa a II-a Gheorghe Melinte, *pentru munca și priceperea profesională depusă la bordul N.M.S. Delfinul cu ocazia aducerii sale în țară.*

-Submaistru clasa a II-a Costache Munteanu, *pentru munca și priceperea profesională depusă la bordul N.M.S. Delfinul cu ocazia aducerii sale în țară.*

De asemenea, prin Î.D.R. nr. 2939 din 14 august 1938<sup>31</sup>, a fost decorat cu Medalia „Virtutea Maritimă” clasa a III-a, navigator:

-Locotenent mecanic Ioan Arghiriade, de la Depozitele Marinei, *pentru munca excepțională și priceperea în conducerea serviciului de electricitate la bordul submarinului N.M.S. Delfinul, de la data intrării navei în serviciu. A făcut și un manual de electricitate.*

Personalul de pe submarin era permanent în atenția factorilor de comandă din marină. Prin Î.D.R. nr. 3768 din 3 noiembrie 1938<sup>32</sup>, s-a stabilit că: *Personalul Marinei Regale ambarcat pe submarine i se va*

---

<sup>30</sup> „Monitorul Oficial” nr. 191 din 20 august 1937.

<sup>31</sup> „Monitorul Oficial” nr. 189 din 17 august 1938.

<sup>32</sup> „Monitorul Oastei” nr. 19 din 1 ianuarie 1939.

*acorda în mod obligator în fiecare an, un concediu de odihnă de 45 zile; iar după patru ani de ambarcare, i se va acorda 60 zile concediu de odihnă.*

Ulterior, în conformitate cu Decizia Ministerului Aerului și Marinei nr. 211 din 22 iulie 1939<sup>33</sup>, s-au stabilit indemnizațiile de îmbarcare și scufundare pentru personalul marinei militare, stabilindu-se că *pentru submarine, indemnizația era dublă față de navele de suprafață, iar în timpul când navele erau în străinătate, indemnizația pentru submarine erau de trei ori pentru ofițeri și maiștri și de patru ori pentru trupă. De asemenea, se plătea indemnizația de scufundare pentru personalul ce formează echipajul permanent al submarinelor, personalul aflat la Școala de Navigație submarină și personalul ambarcat în mod temporar pe submarin, cu aprobarea Comandamentului Marinei Regale.*

Prin Î.D.R. nr. 2724 din 14 august 1940<sup>34</sup>, a fost decorat cu Medalia „Virtutea Maritimă” clasa a III-a, navigator, Căpitanul Constantin Costăchescu, *pentru remarcabila activitate depusă în calitate de comandant al N.M.S. Delfinul.*

În conformitate cu Î.D.R. nr. 1798 din 21 iunie 1941<sup>35</sup>, începând cu 22 iunie 1941, armata a fost mobilizată din nou, pentru a trece la eliberarea Basarabiei, Bucovinei de Nord și Ținutului Herța. Submarinul „Delfinul”, era direct subordonat Comandamentului Marinei Regale și, alături de Nava-bază „Constanța” și vedetele torpiloare, făcea parte din Centrul de Instrucție Submarine și Vedete Torpiloare.

Ordinea de bătaie a echipajului Submarinului „Delfinul”, la 22 iunie 1941:

1. Cpt. Costăchescu Constantin

-comandant<sup>36</sup>

---

<sup>33</sup> „Monitorul Oficial” nr. 172 din 28 iulie 1939.

<sup>34</sup> „Monitorul Oficial” nr. 190 din 19 august 1940.

<sup>35</sup> „Monitorul Oficial” nr. 145 din 22 iunie 1941.

<sup>36</sup> Costăchescu Constantin - s-a născut la 12 apr. 1909 în loc. Pleșești, jud. Suceava. A urmat Școala Navală (1928-1930), Școala de Aplicație a Marinei (1931-1933), Școala de submariniști de la Gotenhafen și Școala de comandanți de submarine Memel-Germania (15 apr.-12 mai 1941), brevet căpitan de cursă lungă (17 sept. 1941) și Școala Superioară de Război-secția marină (1 nov. 1942-15 mai 1944 și 1 sept. 1945-10 febr. 1946) Grade: sublocotenent (1 iul. 1930), locotenent (10 mai 1934), căpitan (15 aug. 1939), locotenent-comandor (14 iun. 1945 cu vechimea rectificată la 14 iun. 1943), căpitan-comandor (18 aug. 1947 cu vechimea 14 iun. 1947), a trecut în rezervă la 10 sept. 1951, reactivat la 1 ian. 1952, căpitan de rangul 1 (30 dec. 1954), a trecut în rezervă la 1 iul. 1957. Funcții îndeplinite: ajutor ofițer cu artileria pe Distrugătorul „Mărăști” (1 iul.-1 nov. 1930), comandant de pluton în Corpul Echipajelor Maritime (1 nov. 1930-15 mai 1931), ofițer pe Distrugătorul „Regina Maria” (15 mai-16 oct. 1931), ofițer pe Distrugătorul „Mărăști” (1 apr.-1 nov. 1933), ofițer pe Distrugătorul „Regina Maria” (1 nov. 1933-8 mai 1934), detașat

- |                                 |                                         |
|---------------------------------|-----------------------------------------|
| 2. Cpt. mec. Papaianopol Panait | -mecanic șef                            |
| 3. Lt. Argeșanu Șerban          | -ofițer secund <sup>37</sup>            |
| 4. Lt. Marinescu Alexandru      | -ofițer cu armele sub apă <sup>38</sup> |

---

pe Cargoul S.M.R. „Suceava” (27 febr.-3 apr. 1934), profesor de matematică și navigație la Școlile Marinei (8 mai 1934-15 iul. 1936), ofițer cu navigația pe Nava-bază „Constanța” (15 iul.-30 oct. 1936), ofițer pe Distrugătorul „Regina Maria” (30 oct. 1936-7 iul. 1937), ofițer pe Nava-bază „Constanța” (7 iul. 1937-1 oct. 1938), ofițer secund (1 oct. 1938-1 nov. 1939) și comandantul Submarinului „Delfinul” (1 nov. 1939-1 nov. 1942), profesor la Școala Navală (1 nov. 1942), profesor la Grupul de Submarine și Vedete Torpiloare (25 iun.-30 sept. 1943), ajutor șef Birou 3 la Comandamentul Litoralului Maritim și Fluvial (15 mai 1944-1 sept. 1945), șef al Biroului 3 la Comandamentul Apărării Litoralului Maritim (15 febr. 1946-13 apr. 1948), șef de stat major al Comandamentului Forțelor Fluviale (13 apr.-22 dec. 1948) și șef de stat major al Comandamentului Forțelor Maritime (22 dec. 1948-15 nov. 1949), șef al Serviciului de Pilotaj Militar Port Constanța (1949-1950), în Comandamentul Forțelor Maritime Militare și profesor la Școala de Ofițeri de Marină (1950-1951), profesor de navigație la Catedra specială a Institutului de Piscicultură Constanța (ian. 1952-iun. 1953) și la Institutul Tehnic Galați (iun. 1953-febr. 1955), șef al catedrei de materiale și muniții de artilerie (19 febr. 1955-15 oct. 1956) și șeful Facultății de Navigație la Școala Superioară de Ofițeri de Marină (15 oct. 1956-1 iul. 1957). Profesor de matematică la Cooperativa „Drum nou”. Decorații: Ordinul „Coroana României” în grad de Cavaler, Medalia „Centenarul Regelui Carol I” (Î.D.R. nr. 1915 din 9 mai 1939), Medalia „Virtutea Maritimă” clasa a III-a, navigant (Î.D.R. nr. 2724 din 14 aug. 1939), Medalia „Virtutea Maritimă” clasa a II-a, navigant, Ordinul „Steaua României” cu spade în grad de Cavaler cu panglică de „Virtute Militară”, Ordinul „Mihai Viteazul” clasa a III-a (Î.D.R. nr. 656 din 12 mart. 1943), „Vulturul German” clasa a III-a, Crucea de Fier clasa a II-a, Ordinul „Coroana Regelui Zvonimir” în grad de Ofițer, croat, Medalia „Eliberarea de sub jugul fascist”. A decedat la 8 aug. 1982 la Constanța. (vezi și Marian Moșneagu, *op. cit.*, pp. 114-116).

<sup>37</sup> Argeșanu Șerban - s-a născut la 4 nov. 1912. A urmat Școala Navală (1931-1933), Școala Specială de Marină (oct. 1933-mai 1934, oct. 1934-mai 1935) și Școala Superioară de Război (15 sept. 1943-15 mai 1944 și 1 aug. 1945-28 febr. 1946) Grade: sublocotenent (1 iul. 1933), locotenent (24 ian. 1938), căpitan (1 nov. 1942), locotenent-comandor (23 ian. 1946 cu vechimea de la 16 iun. 1945), căpitan-comandor (1947), a trecut în rezervă la 1 aug. 1950. Funcții îndeplinite: ofițer pe Nava Bază „Constanța” (1 iul. 1933-31 oct. 1935), ofițer pe Monitorul „Ardealul” (mai-sept. 1935), ofițer la Arsenalul Marinei (31 oct. 1935-1 mai 1936), Distrugătorul „Regina Maria” (1 mai 1936-1 iul. 1937), Nava Bază „Constanța” (7 iul.-1 nov. 1937), ofițer pe Submarinul „Delfinul” (1 nov. 1937-1 apr. 1940), ofițer pe Nava-bază „Constanța” (1 apr.-1 iul. 1940), ofițer secund pe Submarinul „Delfinul” (1 iul. 1940-19 iul. 1941), ofițer Centrul de Instrucție Submarine și Vedete Torpiloare (19 iul. 1941-19 dec. 1942) și profesor ajutor de submarine la Școala Navală (6 nov. 1941), comandantul Submarinului „Rechinul” (19 dec. 1942-15 nov. 1943), ofițer în Comandamentul Litoralului Maritim și Fluvial (15 nov. 1943-31 oct. 1944), Subsecretariatul de Stat al Marinei (31 oct. 1944-1 aug. 1945), Comandamentul Forțelor Fluviale (1 mart. 1946-19 apr. 1948), Comandamentul Apărării Litoralului Maritim (19 apr.-18 dec. 1948) și Comandamentul Forțelor Fluviale (18 dec. 1948-31 iul. 1950). (vezi și Marian Moșneagu, *op. cit.*, p. 28).

|                                                          |                                   |
|----------------------------------------------------------|-----------------------------------|
| 5. Asp. mec. Popescu Panait                              | -ajutor mecanic șef <sup>39</sup> |
| 6. Slt. echipaje Dimos Eustațiu                          | -timonier șef <sup>40</sup>       |
| 7. M.m. cls. a III-a Nae Marin                           | -torpilor                         |
| 8. M.m. cls. a III-a Ștefănică Ioan                      | -electrician                      |
| 9. M.m. cls. a III-a Melinte Gheorghe<br>sârmă/fir-n.n.) | -T.F.S. (telegrafie fără .        |
| 10. Smstr. cls. I Costache Ioan                          | -motorist                         |
| 11. Smstr. cls. I Mărăcine Oprea                         | -motorist                         |
| 12. Smstr. cls. I Spânu Gheorghe                         | -tunar                            |
| 13. Smstr. cls. I Bugescu Nicolae                        | -motorist                         |
| 14. Smstr. cls. I Râpeanu Amedeu                         | -electrician                      |
| 15. Smstr. cls. I Manea Mihai                            | -electrician                      |

---

<sup>38</sup>Marinescu Alexandru - s-a născut la 20 nov. 1911. A urmat Școala Navală (1931-1933) și Școala Specială de Marină. Grade: aspirant (1 iul. 1933), locotenent (31 mart. 1938), căpitan (1 nov. 1942), locotenent-comandor (23 ian. 1946 cu vechimea de la 16 iun. 1945). Funcții îndeplinite: ofițer în Apărarea Fixă Fluvială (1 iul. 1933), Apărarea Fixă Maritimă, Depozitele Maritime, ofițer secund (1941-1942) și comandantul Submarinului „Delfinul” (1944), profesor de submarine la Institutul Tehnic Militar Naval (1946), ofițer în Serviciul E.C.P. al Comandamentului Marinei Militare, profesor la Școala Navală și comandantul Divizionului 594 Submarine (iun.-dec. 1951).

<sup>39</sup>Popescu Panait – s-a născut la 14 sept. 1908. A urmat Școala de mecanici și electricieni (1925-1928), Școala Navală-secția mecanici (1935-1938) și Școala de Aplicație a Marinei. Grade: elev (14 oct. 1925), elev sergent voluntar (14 sept. 1926), maestru militar stagiar (1 nov. 1928), maestru militar clasa a III-a (1 apr. 1934), sublocotenent mec. (1 iul. 1938), locotenent mec. (24 ian. 1942), căpitan mec. (1 apr. 1945), a trecut în rezervă la 1 febr. 1948. Funcții îndeplinite: motorist, ajutor mecanic șef pe Submarinul „Delfinul”, profesor de motoare maritime la Școala Navală și la Școala de Aplicație a Marinei (1944), la dispoziția Ministerului Apărării Naționale. A decedat în aug. 1982 la București.

<sup>40</sup>Dimos Eustațiu - s-a născut la 3 nov. 1906. A urmat Școala de Maeștri Militari de Marină-Secția Mecanică (1924-1927). Grade: elev (1 oct. 1921), elev sergent voluntar (3 nov. 1924), maestru stagiar (1 nov. 1927), maestru militar clasa a III-a (1 apr. 1934), maestru militar clasa a II-a (15 aug. 1938), sublocotenent de echipaje timonier (15 iun. 1941), locotenent de echipaje (8 nov. 1944), căpitan de echipaje (6 mart. 1947). Funcții îndeplinite: maestru militar în Divizia de Mare (1 nov. 1927), timonier șef pe Submarinul „Delfinul”, adjutant al comandantului Comandamentului Teritorial al Dobrogei (aug.-dec. 1944), ofițer în Biroul pentru aplicarea armistițiului de pe lângă Secretariatul General al Subsecretariatului de Stat al Marinei (dec. 1944-iun. 1946), șef Birou adjutantură la Serviciul Aplicării Armistițiului din Subsecretariatul de Stat al Marinei (14 iun. 1946-). Decorații: Medalia Maritimă clasa a III-a navigant (Î.D.R. nr. 2947 din 14 aug. 1937), Ordinul „Coroana României” cu spade în grad de Cavaler cu panglică de „Virtute Militară” (Î.D.R. nr. 2169 din 29 iul. 1942) și „Frunze de Stejar” (Î.D.R. nr. 1392 din 17 apr. 1946), Ordinul „Steaua României” cu spade în grad de Cavaler cu panglică de „Virtute Militară” (Î.D.R. nr. 1295 din 12 iul. 1944).

|                                             |                     |
|---------------------------------------------|---------------------|
| 16. Smstr. cls. I Cristea Petre             | -electrician        |
| 17. Smstr. cls. a II-a Loghin Pantelimon    | -electrician        |
| 18. Smstr. cls. a II-a Voiculescu Vasile    | -electrician        |
| 19. Smstr. cls. a II-a Diacu Gheorghe       | -motorist           |
| 20. Smstr. cls. a II-a Ciobanu Minel        | -T.F.S.             |
| 21. Smstr. cls. a II-a Munteanu Simion      | -timonier           |
| 22. Smstr. cls. a II-a Doagă Mihai          | -torpilor           |
| 23. Smstr. cls. a II-a Popescu Tudor        | -motorist           |
| 24. Smstr. cls. a II-a Stoi Gheorghe        | -torpilor           |
| 25. Smstr. cls. a II-a Teodoroiu Constantin | -timonier           |
| 26. Smstr. cls. a II-a Ghiță Costache       | -timonier           |
| 27. Elev sg. Mihai Gh. Mihai                | -tunar              |
| 28. Elev sg. Tincu Petre                    | -tunar              |
| 29. Elev sg. Trandafirescu Constantin       | -T.F.S.             |
| 30. Elev sg. Gheorghiu Vasile               | -motorist (mecanic) |
| 31. Elev sg. Borceanu Vasile                | -motorist (mecanic) |

Din echipaj făceau parte și următorii militari (trupă): Sg. Diaconescu Nicolae, Sg. Țărîngrădeanu Gheorghe, Cap. Dan Gheorghe, Cap. Roman Pavel, Cap. Livintz Vasile, Cap. Pop Isidor, Cap. Tudor M. Tudor și Sold. Dumitru Neagu.

Cei 5 elevi sergenți se aflau în anul al III-lea la Școala de Submaeștri ai Marinei, fiind detașați pentru practică la bordul submarinului, și vor fi avansați la gradul de submaestru militar clasa a III-a la 1 august 1941, în timp ce submarinul era în misiune de luptă (cu excepția lui Petre Tincu avansat la 1 noiembrie 1941), rămânând, în continuare, în echipajul submarinului.

După intrarea României în război, submarinul a executat nouă misiuni în apele Mării Negre: 22-27 iunie, 10-21 iulie, 12-20 august, 3-20 septembrie, 2-7 noiembrie, 30 noiembrie-3 decembrie, 6-13 decembrie 1941, 18-31 mai și 25 iunie-3 iulie 1942<sup>41</sup>. Cea mai deosebită acțiune a submarinului a avut loc la 5 noiembrie 1941, când a torpilat și scufundat nava sovietică „Uralet”, deși a fost supus unei intense grenadări. Pe timpul crucierelor, echipajul și submarinul s-au comportat în condițiuni foarte bune.

---

<sup>41</sup>Pe larg, în Andreea Atanasiu-Croitoru, *Acțiuni ale Submarinului „Delfinul” în Marea Neagră înainte de întoarcerea armelor*, în „Pagini de istorie militară”, Editura Muzeului Marinei Române, Constanța, 2026, pp. 217-229. și Florian Bichir, *Corsarii uitați ai adâncurilor*, Editura Militară, București, 2014, pp. 62-135.

Pentru faptele de arme săvârșite pe timpul executării crucierelor în Marea Neagră, prin Î.D.R. nr. 2169 din 29 iulie 1942<sup>42</sup>, membrii echipajului au fost decorați cu ordine și medalii, astfel:

-Ordinul „Steaua României” cu spade în grad de Cavaler cu panglică de „Virtute Militară”: cpt. Constantin Costăchescu și cpt. mec. Panait Papaianopol;

-Ordinul „Coroana României” cu spade în grad de Cavaler cu panglică de „Virtute Militară”: lt. Șerban Argeșanu, lt. Alexandru Marinescu, slt. mec. Panait Popescu și slt. echipaje Eustațiu Dimos;

-Medalia „Serviciul Credincios” clasa a II-a; submaistrii militari Oprea Măracine, Nicolae Bugescu, Amedeu Râpeanu, Mihai Manea, Loghin Pantelimon, Vasile Voiculescu, Gheorghe Diacu, Simion Munteanu, Mihai Doagă, elevii sergenți Mihai Mihai, Constantin Trandafirescu și Victor Borceanu;

-Medalia „Bărbăție și Credință” clasa a II-a: maistrii militari Marin Nae, Ioan Ștefănică, Gheorghe Melinte, Ioan Costache și Gheorghe Spănu;

-Medalia „Bărbăție și Credință” clasa a III-a: elevii sergenți Vasile Gheorghiu și Petre Tincu, cap. Gheorghe Dan, Pavel Roman, Vasile Livintz, Isidor Pop și Tudor Tudor.

De asemenea, prin Î.D.R. nr. 656 din 12 mart. 1943<sup>43</sup>, căpitanul Constantin Costăchescu, a fost decorat cu Ordinul „Mihai Viteazul” clasa a III-a, *pentru eroismul și sângele rece, elanul și disprețul de moarte de care a dat dovadă la comanda submarinului Delfinul. În timpul celor 7 misiuni de războiu, executate în condițiuni din cele mai grele a reușit să scufunde o navă sovietică de transport de 12.000 tone și prin măsurile luate să-și salveze submarinul și echipajul, oridecâteori a fost atacat de submarinele, vedetele sau aviația inamică, revenind neatins la baza de plecare.*

Prin Î.D.R. nr. 2151 din 2 august 1943<sup>44</sup>, au fost decorați cu „Medalia Maritimă” clasa a III-a, navigator, următorii submariniști: cpt. Șerban Argeșanu, cpt. mec. Alexandru Witty și lt. mec. Panait Popescu.

Dorindu-se a se răsplăti vitejia membrilor echipajelor pe timpul campaniilor navale, dar și apartenența acestora la o categorie de nave, un adevărat motiv de mândrie, prin Decretul-Lege nr. 1505 din 27 mai 1943<sup>45</sup>, promulgat de Mareșalul Ion Antonescu, Conducătorul Statului, s-au înființat insignele pentru echipajele navelor Marinei Regale (submarinelor, vedetelor

---

<sup>42</sup>„Monitorul Oficial” nr. 44 din 22 februarie 1943.

<sup>43</sup>„Monitorul Oficial” nr. 62 din 15 martie 1943.

<sup>44</sup>„Monitorul Oficial” nr. 209 din 7 septembrie 1943.

<sup>45</sup>„Monitorul Oficial” nr. 138 din 17 iunie 1943.

torpiloare, distrugătoarelor, torpiloarelor, puitoarelor de mine, canonierelor și dragoarelor).

Astfel, la Capitolul II Insigna submarinelor, se precizează:

*Art. 2 – Pe durata timpului cât fac serviciul la bordul submarinelor, echipajele vor purta insigna submarinelor.*

*Dimensiunile acestei insigne sunt de 35\*22 mm și va fi confecționată după modelul dat.*

*Este de formă circulară, având la partea de deasupra Coroana Regală, iar la mijloc un delfin.*

*Cadrul circular este înfășurat în frunse de laur pe toată jumătatea sa inferioară. În jumătatea superioară a cadrului circular este scris: submarine.*

*Insigna submarinelor se va confecționa din metal aurit, pentru ofițeri, din metal argintat, pentru maeștri și submaeștri, și din metal nichelat pentru marinari, toate având aceeași formă și dimensiuni.*

*Insigna submarinelor se va purta de către ofițeri, maeștri, submaeștri și marinari, pe piept în partea stângă, imediat deasupra locului destinat decorațiilor.*

*Art. 3 – Se acordă dreptul de a purta pe viață insigna submarinelor:*

*Ofițerilor, maeștrilor, submaeștrilor și marinarilor care au constituit perimul echipaj al primului submarin românesc și au rămas îmbarcați cel puțin un an după intrarea submarinului în serviciu.*

*Ofițerilor, maeștrilor, submaeștrilor și marinarilor care totalizează 6 ani cu întreruperi sau 3 ani continuu în serviciul la bordul submarinelor.*

*Ofițerilor, maeștrilor, submaeștrilor și marinarilor care în timp de război au luat parte cu submarinele la cel puțin 5 cruciere pe front, fiecare cu o durată minimă de 6 zile.*

*Comandantului și mecanicului șef al Grupului submarine și vedete torpiloare, sub a cărui comandă, respectiv îndrumare tehnică, submarinul a intrat pentru prima oară în serviciu.*

*Răniților de război la bordul submarinelor.*

*Art. 4 – Dreptul de purta insigna submarinelor pentru personalul prevăzut la art. 2 se acordă prin Ordin de Zi al Comandamentului Forțelor Maritime, iar pentru personalul prevăzut la art. 3, prin Ordin de Zi al Comandamentului Marinei Regale.*

*Comandamentul Marinei Regale va elibera fiecăruia din personalul ce are drept a purta insigna submarinelor pe viață, brevetul respectiv prevăzut cu un număr de ordine dintr-un registru special înființat în acest scop.*

Ulterior, Centrul de Instrucție Submarine și Vedete Torpiloare se transformă în Grupul de Submarine și Vedete Torpiloare cu Escadrila de Submarine, în care au mai fost incluse noile submarine „Marsuinul” și „Rechinul”, și Escadrila de Vedete Torpiloare.

Totuși, submarinul începe să aibă din ce în ce mai multe probleme tehnice, lăsa pete de motorină, iar bateria nu mai era în parametri normali, fiind schimbată cu una de fabricație autohtonă. Astfel, submarinul „Delfinul” rămâne în portul Constanța pentru verificări tehnice pentru ca, la 21 noiembrie 1942, să plece la Galați, unde ajunge la 24 noiembrie 1942, pentru ca mai apoi să ajungă pentru reparații în Șantierul de la Islaz pentru ca, după 23 august 1944, să ajungă la Șantierul Naval din Corabia. Aici, submarinul participă, la 28 august 1944, la ultima misiune de luptă, de apărare a portului și orașului, deschizând foc de artilerie împotriva unor nave germane și salvând două nave românești incendiate. Cel care supraveghea lucrările de reparații ale submarinului era căpitanul mecanic Gheorghe Clondescu.

La 15 septembrie 1944, submarinul a fost preluat de către marinarii sovietici, intrând în componența Flotei Mării Negre, la 20 octombrie 1944, cu denumirea TS-3. Cu adresa nr. 14.594 din 25 septembrie 1945, Comisia Aliată de Control din România a făcut cunoscut Statului Major al Marinei faptul că Guvernul U.R.S.S. a hotărât restituirea mai multor nave, printre care și Submarinul „Delfinul”, care a ajuns la Galați, la 12 octombrie 1945, din păcate având demontate numeroase echipamente. Ulterior, va intra în organica Forțelor Maritime Militare sub denumirea S-1 și hotărându-se reluarea reparațiilor.

Ulterior, la 23 iunie 1951, a fost restituit și Submarinul „Rechinul”, devenit S-11, predat în stare de funcționare, și mai mult decât atât, chiar a fost dotat cu o stație radio de fabricație sovietică.

Cele două submarine au intrat în componența Divizionului 594 submarine, înființat în iulie 1951, ulterior fiind transformat, în anul 1957, în Divizionul 319 Vedete Torpiloare și Submarine, prin comasarea cu Divizionul 319 Vedete Torpiloare, înființat în 1952. Divizionul de submarine a fost comandat succesiv de cpt. rg. 3 Alexandru Marinescu (iun.-dec.1951), cpt. rg. 3 Mihai Doagă (dec. 1951-sept. 1957) și cpt. rg. 3 Ilie Ștefan (1957-1959). Cele două submarine din dotarea divizionului au fost aduse pe lacul Mangalia, în anul 1954, unde, din lipsă de dane, vor fi andocate la cele două escorte E-1 (fost „Zborul”) și E-2 (fost „Zmeul”), scoase din serviciu și care așteptau să fie tăiate. La comanda submarinului „Delfinul” s-au succedat: cpt.-lt. Ilie Ștefan (31 dec. 1952-13 ian. 1955) și cpt.-lt. Aurelian Ionescu (13 ian. 1955-29 sept. 1956), viitori amirali.

Din păcate, starea tehnică și vechimea submarinului nu a mai permis folosirea lui în acțiuni operative, ci doar pentru instruirea echipajelor. Uzat fizic și moral, submarinul „Delfinul” a fost casat în anul 1959 și tăiat în anul 1960, deși, ca o părere personală, ar fi meritat o soartă mai bună, prin transformarea lui într-un muzeu.

***CONTRIBUTIONS TO THE HISTORY OF THE  
SUBMARINE „DELFINUL”***

-abstract-

Key Words: Romanian submarine, „Delfinul”, Black Sea, „Uralet”, submarine badge.

The first Romanian submarine, the „Delfinul”, was built in Fiume-Italy, during almost 10 years, between 1926-1936, many technical and contractual problems were encountered, even ending up in court, to resolve the dispute. For the supervision of the construction but also for the training of the crew, the Romanian state sent numerous officers and military masters, who showed a high professional training. It carried out training marches and patrols in the Black Sea during 1936-1941. The submarine participated in the naval battles in the Black Sea, during 1941-1942, sinking the Soviet ship "Uralet", the crew members being decorated for their feats of arms. Captured by Soviet troops in 1944, it was returned in 1945, undergoing repairs. Later, it joined the 594th Submarine Division, but being morally and physically worn out, it was scrapped and cut.